

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 8PP/2/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122010050
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Caban, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2022:2122010050.2

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Jozefom Cabanom, PhD., v trestnej veci odsúdeného: Rudolf O., nar. XX.XX.XXXX v A., bytom S. XXXX/X, M., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Leopoldov, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 14.03.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd návrh odsúdeného: H. O., nar. XX.XX.XXXX v A., bytom S. XXXX/X, M., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Leopoldov, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený - rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 07.01.2021, sp. zn. 4T/67/2020, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 15.04.2021, sp. zn. 6To/18/2021, z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Dňa 11.01.2022 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného H. O., nar. XX.XX.XXXX v A., bytom S. XXXX/X, M., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Leopoldov, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený v čase rozhodovania o jeho návrhu o podmiennečné prepustenie vykonáva v ÚVTOS Leopoldov trest odňatia slobody so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, a to trest vo výmere 20 mesiacov za prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1, písm. a), ods. 2 písm. d) Trestného zákona s použitím ustanovenia § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 07.01.2021, sp. zn. 4T/67/2020, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 15.04.2021, sp. zn. 6To/18/2021.

Odsúdený vo svojom návrhu poukázal na splnenie podmienky podľa § 415 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku uplynutím dňa 05.01.2022.

Na verejnom zasadnutí boli oboznámené listinné dôkazy a to lustrácia ZVJS, odpis registra trestov, rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 4T/67/2020, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6To/18/2021, hodnotenie odsúdeného vypracované riaditeľom ÚVTOS, skrátený výpis klienta a nariadenie výkonu trestu

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený v ňom má 9 záznamov z rokov 1991, 1999, 2000, 2001, 2006, 2009, 2018, 2021 a 2021. Záznamy sa týkajú najmä násilnej trestnej činnosti - trestných činov ublíženie na zdraví, nebezpečné vyhrážanie a výtržníctvo.

Z hodnotenia riaditeľa UVTOS Leopoldov zo dňa 21.01.2022 najmä vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu väzby bolo na požadovanej úrovni, taktiež jeho správanie a vystupovanie počas výkonu trestu je na požadovanej úrovni. Príkazy a pokyny príslušníkov ZVJS plní bez pripomienok. V záťažových situáciách reaguje adekvátne, snaží sa o spoluprácu s pedagogickým personálom. Konflikty zaznamenané neboli. Počas výkonu trestu bol disciplinárne odmenený za

plnenie pracovných povinností dňa 10.11.2021, disciplinárne potrestaný nebol. K spáchanej trestnej činnosti zaujíma kritický postoj. Je pracovne zaradený, nadriadení sú s jeho pracovnou morálkou spokojní. Sociálny kontakt počas výkonu trestu udržiava s manželkou a deťmi formou korešpondencie, telefonovania a návštev. Riaditeľ konštatuje, že stanovené ciele programu zaobchádzania priebežne plní, resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá. Vzhľadom na uvedené skutočnosti riaditeľ konštatuje, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie z výkonu trestu a odporúča podmienené prepustenie s dohľadom.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva, že odsúdený bol súdne trestaný 9 krát a má vykonaných 7 trestov odňatia slobody. Dátum možného podmieneného prepustenia je 05.01.2022.

Súd podľa § 295 ods. 2 Trestného poriadku v spojení s § 272 ods. 3 Trestného poriadku súd odmietol vykonať dôkazy navrhnuté odsúdeným v zmysle jeho podania zo dňa 01.02.2022, a to výsluch svedka D. O., nar. XXXX, výsluch svedka Q. O., nar. XXXX, a výsluch sociálnej pracovníčky, pretože sa podľa názoru súdu týkajú okolností nepodstatných pre rozhodnutie. Výsluchom rodinných príslušníkov síce za určitých okolností môže dôjsť k objasneniu prostredia, do ktorého by sa odsúdený v prípade podmieneného prepustenia vracal, a aké by mohlo mať toto prostredie na neho vplyv, prípad vplyv odsúdeného na toto prostredie, avšak ako bude ďalej uvedené, súd je toho názoru, že z vykonaných dôkazov je zabezpečený dostatočný podklad pre spravodlivé rozhodnutie a výsluch uvedených osôb by nebol hospodárny a nevedol by k zmene zistených skutočností z iných vykonaných dôkazov.

Prokurátor na verejnom zasadnutí uviedol, že odsúdený splnil iba formálnu podmienku na podmienené prepustenie, nakoľko svojím správaním a plnením svojich povinností nepreukázal polepšenie a nemožno u odsúdeného očakávať, že by v prípade podmieneného prepustenia viedol riadny život. Poukázal na hodnotenie odsúdeného, z ktorého je zrejmé, že odsúdený doposiaľ získal iba jednu disciplinárnu odmenu, stanovené ciele programu zaobchádzania plní iba priebežne. Poukázal na nekritický postoj odsúdeného k svojej trestnej činnosti, ktorý poukázal na to, že to bola aj chyba poškodenej. Odsúdený je podľa názoru prokurátora špeciálny recidivista, už v minulosti vykonával nepodmienené tresty odňatia slobody, mal aj podmienené tresty odňatia slobody, ktoré mu boli premenené.

Obhajca odsúdeného, ktorý bol odsúdenému súdom ustanovený na základe žiadosti odsúdeného, na verejnom zasadnutí uviedol, že navrhuje návrhu odsúdeného vyhovieť a podmienené ho prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody s určením primeranej skúšobnej doby.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že s manželkou mali nezhody, ktoré ľutuje a aj jeho manželka, stalo sa čo sa stalo, bolo to síce aj zveličené. V ich vzťahu bol jediný problém a to pervitín, ktorý ona berie dlhodobo, možno teraz už nie, potrebuje odbornú pomoc. Navštevujú sa, telefonujú spolu, chcú spolu žiť, pokračovať v ich živote a na toto zabudnúť. Keď bol doma, zabezpečil financie, pracoval. Uviedol, že obaja uznali, že to je chyba obidvoch. Chcel by byť prepustený, má sa kam vrátiť na trvalý pobyt, páchať trestnú činnosť nemá záujem, je mu to ľúto, najviac tým trpia deti. V rámci konečného návrhu uviedol, že prepustenie chcú obidvaja, ona chce, aby sa k sebe vrátili a žili spolu nový život v jednej domácnosti.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku „O podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienené prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.“

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona „Súd môže odsúdeného podmienené prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody, ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody,

ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.“

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona „Pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.“

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona „Ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmienčne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.“

Z citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmienčne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie sa a skutočnosť, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmienčného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienčné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmienčné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmienčnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmienčnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmienčnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmienčného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmienčnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmienčnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 3 Trestného zákona ku dňu 05.01.2022. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 14.03.2022 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená nie je. Hodnotenie

odsúdeného síce neobsahuje vážnejšie nedostatky v správaní odsúdeného vo výkone trestu, avšak vyplýva z neho, že mu počas celého výkonu trestu, t. j. od 07.05.2020, bola udelená len jedna disciplinárna odmena dňa 10.11.2021. Vzhľadom na skutočnosť, že odsúdený už bol opakovane vo výkone nepodmienečného trestu odňatia slobody, správanie vo výkone trestu je potrebné skúmať prísnejšie oproti osobe, ktorá je vo výkone trestu prvý krát. Je tomu tak preto, že osoby s predchádzajúcimi skúsenosťami z výkonu trestu majú vedomosť o podmienkach výkonu trestu, toto prostredie je im známe, vedia, aké správanie sa od nich očakáva, a pokiaľ majú záujem preukázať skutočné polepšenie, ich snaha musí byť dôraznejšia, pretože ich minulosť svedčí o tom, že napriek pôsobeniu predchádzajúceho výkonu nepodmienečného trestu sa vo výkone nepodmienečného trestu ocitli opäť. Preukázanie skutočného polepšenia môžu odsúdení realizovať aj prostredníctvom získavania disciplinárnych odmien, a nakoľko odsúdený počas dlhého výkonu trestu získal len jednu disciplinárnu odmenu, súd, s poukazom na uvedené, túto skutočnosť posúdil len ako formálne adaptovanie sa na podmienky výkonu trestu, a nie ako skutočnosť preukazujúcu skutočné polepšenie sa odsúdeného. Z týchto dôvodov súd dospel k záveru o nepreukázaní prvej materiálnej podmienky.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je. Súd k uvedenému záveru dospel s poukazom na trestnú minulosť odsúdeného a jeho 9 záznamov v registri trestov a ich povahu. Vysoká početnosť odsúdení a dlhé časové obdobie, počas ktorého súdy rozhodli o spáchaní trestných činov odsúdeným, svedčí o tom, že odsúdený má dlhodobé sklony k páchaniu trestnej činnosti a nejde len o ojedinelé vybočenie z inak riadneho vedenia života. Odsúdenému boli uložené podmienkové tresty, počas ktorých na odsúdeného pôsobila hrozba nariadenia výkonu nepodmienečných trestov, a odsúdený bol opakovane vo výkone nepodmienečných trestov odňatia slobody, a tieto skutočnosti nemali na odsúdeného prevýchovný vplyv a nevedli u odsúdeného k náprave a dlhodobej zmene jeho správania, kedy by sa už trestnej činnosti nedopúšťal. Súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že odsúdený už bol v minulosti podmienkovo prepustený a to v roku 2002, kedy sa v roku 2006 osvedčil, a neskôr v roku 2009, kedy súd v roku 2012 nariadil výkon zvyšku trestu. Očakávanie vedenia riadneho života pri podmienkovom prepustení je potrebné vykladať tak, že od odsúdeného sa očakáva vedenie riadneho života nielen počas plynutia skúšobnej doby, ale aj po jej uplynutí. Odsúdený sa opakovane dopúšťal trestnej činnosti a to aj po jeho podmienkovom prepustení, čo súd hodnotí tak, že možnosť, ktorá bola odsúdenému daná na ukážanie vedenia riadneho života, odsúdený nevyužil a páchal trestnú činnosť. Súd taktiež poukazuje na povahu páchanej trestnej činnosti, z ktorej je evidentné, že odsúdený má sklony k páchaniu násilnej trestnej činnosti, a to aj voči blízkym osobám, ktorá je pre spoločnosť nebezpečná. Napokon súd poukazuje aj na čiastočne nekritický postoj odsúdeného k trestnej činnosti, kedy skutok mal byť zveličený a bola to chyba aj jeho aj jeho manželky, k čomu je potrebné uviesť, že ide o prejav neprijatia úplnej zodpovednosti za svoje konanie, pretože nehody v partnerskom živote je neprípustné riešiť fyzickým násilím. Všetky tieto konkrétne skutočnosti spoločne s menej priaznivou resocializačnou prognózou súd vyhodnotil tak, že nepreukazujú druhú materiálnu podmienku a preto od odsúdeného nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie a vyššie uvedené skutočnosti a úvahy súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, teda tak, že návrh odsúdeného o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.